



Departement Economie, Streekbeleid en Europa
Dienst Economie, Innovatie en Samenleven

Inclusieve Economie

Actieplan 2020 – 2024

Mei 2020

Inhoud

1. Inleiding
2. Beleidsdoelen
3. Actieplannen
4. Bijlage: Reglement projectsubsidie inclusieve economie

1. Inleiding

Vanuit de provincie willen we voor elk talent een job en voor elke vacature een talentvolle medewerker. De reden waarom wij dit als doel vooropstellen heeft alles te maken met de visie die we erop nahouden over wat fundamenteel is in een mensenleven. Hannah Arendt maakte een analyse van de *vita activa* van de mens en vatte het samen in 3 fundamentele menselijke activiteiten: arbeiden (verbonden met het biologische proces van het lichaam), werken (verbonden met het niet-natuurlijke deel van het bestaan) en handelen (verbonden met de interactie tussen mensen). Het zijn activiteiten die elk een eigen waarde hebben voor het mens-zijn. Het bestuursakkoord uit de ambitie om iedereen aan het werk proberen te krijgen, ook mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Om dit te bereiken hebben we een economie nodig die inclusief en duurzaam verankerd is.

Een inclusieve economie streeft naar een arbeidsmarkt die voor iedereen toegankelijk is. We gaan ervan uit dat iedereen een unieke plaats verdient op de arbeidsmarkt maar dat er elementen zijn in het functioneren van mensen die bepalen welke ondersteunende maatregelen nodig zijn om het functioneren op de arbeidsmarkt mogelijk te maken. Vandaag stellen we vast dat niet iedereen een plaats vindt op de arbeidsmarkt. Cijfers tonen duidelijk aan dat bepaalde groepen heel kwetsbaar zijn en moeilijk werk vinden. De grote uitdaging op de Vlaamse arbeidsmarkt vandaag, is dan ook 'een passend aanbod voor iedereen' te realiseren. Dit wil zeggen: een gedifferentieerd aanbod op maat realiseren dat mensen in staat stelt bij te dragen aan de samenleving, naar zijn of haar mogelijkheden. Voor het welbevinden van iedereen en voor de samenleving in het geheel is het een grote stap vooruit als iedereen een rol van betekenis heeft door actief te zijn.

We bevinden ons vandaag in heel bijzondere tijden. Corona brengt ons allen in een totaal andere context waarvan we op dit moment nog onvoldoende kunnen inschatten wat de toekomst ons brengt. Het is niet duidelijk hoe snel de economie terug op gang komt. Nog minder hebben we een zicht op de werkloosheid die mogelijks opduikt na Corona.

Tot voor kort was er een krapte op de arbeidsmarkt die ervoor zorgde dat bedrijven en organisaties die met grote tekorten geconfronteerd werden, op zoek gingen naar manieren om de open vacatures ingevuld te krijgen. Dergelijke vernieuwende initiatieven bood opportuniteiten om meer mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt een kans te bieden om (opnieuw) een intrede op die arbeidsmarkt te maken. Of deze krapte zich ook morgen, na Corona opnieuw aandient moeten we afwachten. Als we opnieuw te maken krijgen met een krappe arbeidsmarkt zal dit kansen bieden om ook de meest kwetsbaren tewerk te stellen maar biedt het geen garantie dat er ook een structurele remediëring voorzien wordt voor de spanning tussen de mogelijkheden van de nieuwe intreders en de technische verwachtingen die in vele jobs gesteld worden. Om tot structurele oplossingen te komen zullen bedrijven en organisaties uitgedaagd moeten worden om te vertrekken van de competenties van mensen die zich aandienen, eerder dan te focussen op bestaande functieprofielen. Creativiteit en openheid zullen de sleutels vormen om te evolueren naar een innovatieve arbeidsorganisatie die inspeelt op noden, komt tot maatwerk en inzet op competentieontwikkeling van werknemers. Enkel op die manier zullen de meest kwetsbaren reële kansen krijgen op structurele tewerkstelling.

De provinciale ambities zijn hoog. We streven een mindshift na binnen de reguliere economie die ervoor opteert om meer dan ooit samen te werken met de sociale economie. Vandaag zijn het nog al te vaak gescheiden werelden en stellen wij nog geen automatisme vast bij de bedrijven en instellingen om hun organisatie zodanig vorm te geven dat er werk is voor iedere arbeidsrijpe werknemer op de participatieladder van arbeid. Een samenwerking tussen de reguliere en sociale economie is cruciaal

om voldoende aanbod aan werkplekken te realiseren voor doelgroepmedewerkers. Een bloeiende economie met voldoende werk voor iedereen is het streefdoel. Dit betekent dat we niet voorbij gaan aan de nood en wenselijkheid van een aanbod voor mensen die nooit aan de minimale vereisten zullen kunnen voldoen om zonder bijkomende begeleiding professioneel ingeschakeld te worden.

Onze provincie kan het zich niet veroorloven om talenten en potentieel onbenut te laten, ook al lijkt de afstand tot de arbeidsmarkt groot. Dit blijkt ook uit de aandacht die Vlaanderen en Europa aan dit thema schenken. In Vlaanderen wil de overheid het individueel maatwerk de volgende jaren invoeren, het collectief maatwerk versterken en het sociaal ondernemerschap ondersteunen. Ook Europa zal in haar nieuwe programma's aandacht schenken aan de uitdagingen op de arbeidsmarkt.

Binnen het sociaal -economisch werkveld hoeft de meerwaarde van trajecten die de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen niet meer aangetoond worden. Men wil vooral inzetten op een aanbod dat bijdraagt aan het welbevinden van mensen, maar gelijktijdig tegemoetkomt aan de verwachtingen van de samenleving. Hier rijst voornamelijk de vraag hoe een aanbod kan gecreëerd worden dat voldoende tegemoet kan komen aan de ervaren noden, die dubbel van aard zijn. In eerste plaats gaat het om een loutere uitbreiding van het aanbod werkplekken voor doelgroepmedewerkers . De nood hieraan wordt getoond in de wachtlijsten voor toegang tot bestaande arbeidszorg, de signalen vanuit de (geestelijke) gezondheidszorg over de noodzaak aan bijkomende reactivering op de arbeidsmarkt, en de groeiende aandacht voor instroom- en doorstroombanen. In tweede orde gaat het om het ontwikkelen van een nieuw, aanvullend aanbod.

De voorbije beleidsperiode is veel aandacht gegaan naar het creëren van doorstroom van werknemers naar betaalde tewerkstelling met positieve effecten op vlak van armoedebestrijding, maatschappelijke integratie en participatie, welbevinden. Deze sterke focus op betaalde tewerkstelling, het verhogen van de werkzaamheidsgraad en het laten dalen van de werkloosheidsgraad is een éézijdige benadering van de participatieladder als een instrument waarlangs men (exclusief) omhoogklimt naar een autonome participatie aan de samenleving en arbeidsmarkt. Die benadering zorgt voor een sterke druk naar boven, waarbij maatregelen en ondersteuning er uitsluitend op gericht zijn om mensen omhoog te stuwen op die ladder. Ook al klinkt deze benadering erg positief, ze leidt evenzeer tot nieuwe leemtes en laat toch ook groepen in de kou staan. Enerzijds ontstaat er een vacuüm aan de onderzijde. Anderzijds lijken de treden van de participatieladder uit elkaar te schuiven, waardoor de stap naar een hogere trede voor sommige mensen te groot wordt: mensen vallen tussen de treden door of blijven ergens middenin hangen. Het resultaat is een groep, uitgesloten van het bestaande aanbod en met een nood aan een aangepast aanbod. Daarom is het van belang om in het nieuwe aanbod oog te hebben voor de leemten van de huidige benadering en met een provinciaal beleid aan deze leemten trachten tegemoet te komen.

Het vertrekpunt bij de zoektocht naar een gepast aanbod dat inspeelt op tekorten en leemten zijn de bestaande acties van actoren die pragmatische oplossingen implementeren vanuit de overtuiging dat het beter en efficiënter is mensen preventief een aanbod te doen, dan te wachten tot een curatieve ingreep zich opdringt. Aandacht voor blinde vlekken in onze provincie, tekorten in het aanbod, leemten tussen de treden van de participatieladder staan hierbij centraal. In de aanpak zal ook een meerwaarde van een transversale en transnationale samenwerking liggen. Het uitwisselen van kennis, ervaringen, good, best en zelfs worst practices over de grenzen van sectoren, bedrijven en regio's heen stelt ons in staat samen vooruit te gaan. Op deze manier kunnen we een draagvlak voor activerende initiatieven creëren met een ruim toepassingsgebied.

2. Beleidsdoelen

Binnen onze provincie zetten we heel sterk in op talentontwikkeling. We willen deze versterken door de aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt te versterken opdat iedereen een waardige plaats heeft op de arbeidsmarkt. We richten ons op kwetsbare doelgroepen, de speerpuntsectoren en knelpuntregio's.

Het is een zeer belangrijke ambitie om iedereen aan het werk proberen te krijgen, ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Daarom streven we in de eerste plaats naar een voldoende groot aanbod aan werkplaatsen voor doelgroepmedewerkers met bijzondere aandacht voor die regio's waar het aanbod te beperkt of te weinig divers is. Om meer werkplekken te creëren voor doelgroepmedewerkers willen we specifiek aandacht schenken aan die sectoren waar vandaag een enorme krapte ervaren wordt op de arbeidsmarkt. We willen samen met bedrijven en instellingen in die knelpuntsectoren bekijken hoe via innovatieve arbeidsorganisatie en nieuwe technologieën extra werkplekken kunnen gecreëerd worden voor doelgroepmedewerkers. In het streven naar een maximaal mogelijke doorstroom op de participatieladder willen we voorkomen dat doelgroepmedewerkers na een doorstroom een terugval kennen. Vanuit de provincie willen we ondersteuningsnetwerken creëren die doelgroepmedewerkers en bedrijven ondersteunen en omkaderen zodat zij empowered worden.

Om deze doelen te bereiken vertrekken we van de participatieladder die sinds 2004 vanuit Vlaanderen werd uitgetekend en waarin voorgesteld wordt welke verschillende vormen van arbeid er zijn.



Onderaan de ladder bevinden zich de mensen die geïsoleerd leven en enkel binnen de huiselijke kring contacten hebben. Op de tweede ladder situeren zich diegenen die erin lukken om zowel thuis als buitenshuis in interactie te treden met anderen en gebruik maken van het welzijns- en zorgaanbod. Vanaf trede 3 functioneren mensen die stappen kunnen zetten in de richting van werk maar die begeleiding nodig hebben. Zij voeren arbeidsmatige activiteiten uit. Op de vierde trede bevinden zich diegenen die een activeringstraject doorlopen waarbij men binnen een vooropgestelde termijn begeleid wordt naar een betaalde tewerkstelling. Mensen die betaald werk verrichten binnen de sociale economie met enige vorm van ondersteuning vinden we terug op de trede 5. De trede bovenaan omvat mensen die betaald werk verrichten binnen het normaal economisch circuit en dit zonder enige vorm van ondersteuning. Het provinciale beleid is gericht op die organisaties en bedrijven die werken met doelgroepmedewerkers die zich op de treden 3, 5 en 6 bevinden en die vanaf trede 3 tussen de treden hangen.

In het voorjaar van 2020 hebben 6.492 personen in de provincie Antwerpen het recht om tewerkgesteld te worden in de sociale economie d.w.z. op trede 5 van de participatieladder. We stellen vast dat 2.055 ervan niet-werkend werkzoekende zijn. De uitdaging is dus groot.

Onze provincie telt 95 erkende organisaties en bedrijven die in 2020 activiteiten ontwikkelen tussen trede 3 en 5. Om tegemoet te komen aan de noden zullen we extra initiatieven moeten nemen.

VDAB ontving voor onze provincie 1433 vacatures voor een tewerkstelling in de sociale economie. In de toekomst zullen we werk moeten maken van een positieve beeldvorming van de sector opdat meer reguliere bedrijven samen met maatwerkbedrijven mee hun schouders zetten onder het realiseren van een inclusieve economie.

3. Actieplannen om de meest kwetsbaren te versterken op de arbeidsmarkt door het uitbouwen van een inclusieve economie

3.1. We stimuleren bedrijven en organisaties om een provinciedekkend aanbod werkplaatsen uit te bouwen dat tegemoet komt aan de noden van de meest kwetsbaren. We ondersteunen hen in hun werking.

3.1.1. Provinciedekkend aanbod in kaart

Het is belangrijk dat over het hele grondgebied voldoende arbeidsplaatsen ter beschikking gesteld worden voor kwetsbare doelgroepen. We streven ernaar om binnen een afstand van 20 km voor elke doelgroepmedewerker een aanbod op maat te realiseren. Vandaag beschikken we in onze provincie niet over een duidelijk beeld over de vraag en het aanbod. Daarom willen wij hier in eerste instantie werk van maken. Wij willen duidelijk in kaart brengen welk aanbod we vandaag verspreid over de provincie hebben en welk aanbod er nodig is. Om dit te realiseren, zullen we beroep doen op bestaande **data en cijfermateriaal**. Wij zullen een **databank** opmaken met de sociale economie bedrijven in onze provincie, de activiteiten die zij uitvoeren en de doelgroepmedewerkers die er terecht kunnen. Anderzijds zullen we data verzamelen over het aantal doelgroepmedewerkers dat een aanbod nodig heeft. Met alle verzamelde gegevens brengen we de **blinde vlekken** in onze provincie in kaart. Hiervoor doen we beroep op alle partners actief op het terrein, onze dienst Data & Analyse, onze kennisinstellingen, de Vlaamse overheid en waar nodig andere externe organisaties.

Vanuit het materiaal kunnen we dan – met focus op de blinde vlekken – samen met verschillende lokale en bovenlokale partners (lokale besturen, regisseur sociale economie, relevante sociale economie actoren, bedrijven) op regionaal niveau gaan kijken wat de noden zijn en waar nodig samen met hen nieuwe tewerkstellingsplaatsen kunnen gecreëerd worden.

3.1.2. Innoveren en inclusief ondernemen stimuleren

Het creëren van extra tewerkstelling voor kwetsbare doelgroepen vraagt dat bedrijven voortdurend op zoek gaan naar nieuwe manieren van werken zodat er ook werk is voor de meest kwetsbaren. Elke onderneming staat voor de uitdaging om blijvend in te zetten op innovatie en ondernemerschap. Wij staan open voor alle bedrijven en organisaties die werk maken van een inclusieve economie maar we

zullen zelf heel actief op pad gaan om bedrijven actief in de knelpuntsectoren en bedrijven gelegen in blinde vlekken te **stimuleren om te innoveren en inclusief te ondernemen**. We richten ons op de zorgsector en bundelen de krachten om samen met GKC **pilootprojecten** op te starten die extra werkplekken voor kwetsbare doelgroepen creëren **in de zorg**. Wij doen hetzelfde voor de **bouwsector** met Kamp C en voor **de nijverheidssector en de logistiek** met het havencentrum. Wij stimuleren hierbij samenwerking tussen de sociale en de reguliere economie. Wij stellen onze projectsubsidie inclusieve economie (reglement in bijlage) ter beschikking voor innovatieve projecten die via een nieuwe arbeidsorganisatie of nieuwe technologieën bijkomende tewerkstelling realiseren. Wij geven voorrang aan projecten die zich richten op blinde vlekken, knelpuntsectoren of projecten die inspelen op maatschappelijke uitdagingen:

- De demografische ontwikkelingen en de nieuwe vormen van dienstverlening die nodig zijn om een antwoord te bieden op de noden voortvloeiend uit de vergrijzing, de ontgroening, de gezinsverdunning en de migratie
- De economische ontwikkelingen en de noden inzake werkbaar werk, nieuwe businessmodellen in het kader van samenwerkingseconomie, functionele economie en deeleconomie
- Sociale ontwikkelingen en de noden die er zijn om armoede te bestrijden en een inclusief HR-beleid te voeren
- Technologische ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende noden op het vlak van competentieontwikkeling bij werknemers om weerbaar te zijn in de samenleving
- Ecologische ontwikkelingen en de noden die daaruit voortvloeien inzake collectieve businessmodellen, circulaire economie, korte keten economie en deeleconomie, het realiseren van de SDG's

We werken naast provinciale pilots ook Europese projecten uit om in samenwerking met andere landen onze arbeidsmarkt te versterken, te innoveren en te ondernemen in functie van een inclusieve economie.

Zo denken wij momenteel reeds aan het opstarten van een **pilootproject fietskoeriers** ter ondersteuning van thuiszorg i.s.m. verschillende sociale economie partners en team zorgeconomie. Verder zullen wij nagaan of we het aantal **fietspunten** in onze provincie kunnen uitbreiden i.s.m. de dienst mobiliteit en alle betrokken partners (lokale besturen, maatwerkbedrijven en lokale diensteneconomie initiatieven, NMBS,...).

Bovendien is ook in de werking van **Antwerp.PoweredByCreatives (APBC)** het een interessante piste om te bekijken hoe de match met de creatieve sector onze sociale economie bedrijven kan versterken? Creatieve ondernemers zijn bij uitstek geschikt om innovatie te stimuleren. Door nieuwe invalshoeken en ideeën aan te reiken, beproefde methodieken uit de designsector te hanteren waarbij de eindgebruiker centraal staat en te durven vernieuwen, wordt groei gerealiseerd over het volledige economische landschap heen. We willen de bedrijven in de sociale economie laten kennismaken met de creatieve sector in een starttraject van 20 uur samenwerking/begeleiding.

3.1.3. Samenwerking stimuleren en faciliteren

Naast het in kaart brengen van de vragen en het aanbod in onze provincie en het stimuleren van bedrijven en organisaties om voortdurend aandacht te schenken aan innovatie en sociaal ondernemerschap, is het van belang om alle **partners samen te brengen** om nieuwe noden in kaart te brengen, drempels die ervaren worden weg te werken en synergiën te creëren. Er liggen opportuniteiten om samen vorming en opleiding te organiseren, expertise te delen, aan positieve beeldvorming te werken, ... De provincie wil initiatieven nemen om partners provinciebreed samen te brengen. Ze wil gezamenlijke initiatieven om vorming en opleiding te organiseren financieel ondersteunen in functie van het versterken van de sociale economie. Dit doen we onder meer via de portefeuille sociale economie en gerichte thematische vormingssessies voor arbeidszorgorganisaties.

We doen voor deze actie ook beroep op de lokale regisseurs sociale economie, die we ondersteunen in hun regionale werking. We organiseren een provinciaal overleg waar deze regisseurs sociale economie hun ervaringen kunnen delen. Het platform diende vooralsnog voornamelijk als een doorgeefluik van informatie, waar ook het departement WSE en VDAB een plaats krijgen. Uit bevraging van onze **lokale regisseurs** sociale economie is gebleken dat zij dit platform zeer waardevol vinden, dat er een vertrouwensband gecreëerd is tussen de verschillende leden en dat er open gecommuniceerd kan worden. Hierop willen we dan ook zeker verder inzetten en gaan we kijken hoe we naast het delen van informatie en goede praktijken, ook nauwer samenwerken en eventueel (nieuwe) acties (provincie breed) opzetten die leiden tot meer tewerkstellingskansen voor de meest kwetsbaren. In maart 2020 werden de nieuwe werkingsgebieden en trekkende gemeentes voor de periode 2020 – 2025 bekend gemaakt. Als provincie gaan we met elk van hen in gesprek om de noden, ambities en doelstellingen van hun regio vast te stellen, zodat we in ons beleid ook regionale accenten kunnen leggen.

Op termijn willen we evolueren naar één provinciaal platform waar alle bedrijven die hun schouders zetten onder het realiseren van een inclusieve economie met elkaar samenwerken. We realiseren ons dat dit een jarenlang proces vergt met een intensieve inzet van verschillende partners. We willen dit proces vanuit de provincie kracht bij zetten en vertrekken van een strategische studie die als basis dient om dit proces te faciliteren.

3.1.4. Nieuwe leemten vullen

De nieuwe regelgeving zet bedrijven en organisaties aan om medewerkers te laten doorstromen naar een hogere trede op de participatieladder. Binnen de sector van de sociale economie leeft een grote bezorgdheid omtrent de medewerkers die doorstromen. Het betreft een zeer kwetsbare groep aan arbeiders waarvan wetenschappelijk onderzoek reeds heeft aangetoond dat ze kwetsbaar blijven doorheen hun loopbaan. De bedrijven die de doorstroommedewerkers ontvangen zetten een zoektocht in om met een nieuwe doelgroep op een gedegen en kwaliteitsvolle manier aan de slag te gaan. Bedrijven ontwikkelen bij hun begeleidend personeel nieuwe competenties om met nieuwe doelgroepen te leren werken en om een gepast aanbod van ondersteuning aan te bieden. Voor kwetsbare medewerkers is het van belang dat zij op gepaste ondersteuning in het bedrijf kunnen blijven rekenen. Om deze ondersteuning vanuit een bedrijf te kunnen realiseren moet men kunnen rekenen op een ruimer en sterk ondersteuningsnetwerk. Als provincie willen wij de ondersteunende en verbindende factor zijn die bedrijven, organisaties, lokale regisseurs en lokale besturen samenbrengt om de overgang van de ene trede naar de andere op de participatieladder te begeleiden en ook de begeleiding van nieuwe doelgroepmedewerkers op een kwaliteitsvolle manier te realiseren. Wij willen een pilootproject opstarten dat in 3 gebieden in de 3 arrondissementen een model van **een ondersteuningsnetwerk** uitbouwt waaraan alle betrokken partners participeren. Dit model kan als voorbeeld dienen om in andere gebieden binnen onze provincie aan de slag te gaan.

3.1.5. Economische weerbaarheid verhogen en investeringen ondersteunen

Allereerst willen we bedrijven en organisaties informeren over de ondersteunings- en subsidiemogelijkheden binnen Europese, Vlaamse en Provinciale kaders. We stellen vast dat de meeste bedrijven moeilijk hun weg vinden naar de verschillende subsidiekanalen. We willen hen meer wegwijs maken en beter ondersteunen in het uitwerken van nieuwe dossiers.

We willen de sociale economiesector ondersteunen door hen grondig te informeren en te vormen in het werken met de wet op de overheidsopdrachten zodat zij in de mogelijkheid zijn om als bedrijf of organisatie in te tekenen op deze opdrachten.

We willen de sociale economiesector weerbaar maken en kansen bieden om zich verder te professionaliseren in economische modellen, strategieën en uitvoeringen. Als provincie willen we professionalisering vanuit een gezamenlijke aanpak ondersteunen.

Met de CVBA **Trividend Provincie Antwerpen** ondersteunen we sociale economiebedrijven als bedrijven in de reguliere economie die doelgroepmedewerkers tewerkstellen door hen renteloos te laten investeren voor beperkte bedragen. Bedoeling is om extra tewerkstelling te creëren voor kwetsbare doelgroepen.

3.2. De provincie organiseert zich als een inclusieve organisatie

De provincie bekijkt binnen haar werking steeds welke opdrachten kunnen uitgevoerd worden door doelgroepmedewerkers, hetzij via aanwerving, hetzij via het plaatsen van een overheidsopdracht. De 'landschapsdokers' is een mooi voorbeeld van hoe de provincie bepaalde taken laat uitvoeren door doelgroepmedewerkers. Wij zullen ook de volgende jaren inspanningen leveren om nieuwe initiatieven uit te bouwen binnen onze werking. Daarom passen we een organisatie brede screening toe die in kaart brengt welke deelactiviteiten binnen de provincie kunnen verricht worden door doelgroepmedewerkers. Deze screening moet het bestuur aanzetten tot een maximale bijdrage aan een inclusieve economie.

In onze eigen organisatie bekijken we samen met het Departement Mens, Communicatie en Organisatie (DMCO) hoe we kansengroepen ondersteunen in hun traject richting arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door mentorschap.

3.3. We stimuleren lokale besturen om zich te organiseren als inclusieve organisatie

In deze legislatuur willen we een ondersteunende werking uitbouwen naar de lokale besturen die zelf werken aan een lokaal activeringsbeleid. We willen lokale besturen stimuleren om actief op in te zetten op de tewerkstelling van doelgroepmedewerkers. Eén van de acties die we hiervoor verder zetten, is de organisatie van intervisie omtrent **duurzame overheidsopdrachten**. Hier worden, met behulp van een expert, de inkopers van lokale besturen onderlegd in de technische en juridische kant van het inbrengen van sociale criteria in overheidsopdrachten.

Daarnaast ondersteunen we een samenwerkingsverband tussen verschillende gemeentes en sociale economie in kader van de '**landschapsdokers**'. De provincie Antwerpen vindt het belangrijk dat de lokale besturen een voorbeeldrol opnemen op vlak van sociale tewerkstelling in hun gemeente of stad. De provincie Antwerpen wenst de lokale besturen hierbij te ondersteunen. Daarom vraagt de provincie Antwerpen via de samenwerkingsovereenkomst een inspanningsverbintenis ten aanzien van de lokale

besturen op vlak van sociale tewerkstelling. De provincie Antwerpen en de lokale regisseur sociale economie van het grondgebied bekijken graag samen met de lokaal besturen hoe deze inspanningen op maat van het specifieke lokaal bestuur kunnen worden geformuleerd en gerealiseerd, en neemt hiertoe het initiatief. Door deze inspanningen te leveren, staat niet enkel het onderhoud van de domeinen voor de lokale besturen centraal, maar loont de subsidie vanuit de provincie Antwerpen ook in functie van tewerkstelling van kansengroepen.

Via de subsidiereglementen krijgen lokale besturen van de provincie Antwerpen een duwtje in de rug als zij nieuwe initiatieven ontwikkelen in de tewerkstelling van doelgroepmedewerkers.

3.4. We stimuleren inclusief ondernemerschap in de provincie Antwerpen

De provincie Antwerpen is de meest ondernemende provincie van Vlaanderen. Zowel qua aantal ondernemingen als aantal starters scoren we goed. Wij willen ondernemers aanzetten om binnen hun bedrijvigheid ruimte te bieden voor elk talent en werk te maken van een inclusieve economie. Om het inclusief ondernemen kracht bij te zetten organiseren wij elk jaar een 'dag van de inclusieve ondernemer'. Tijdens die dag zetten we inclusieve ondernemers in de kijker, reiken we de prijs van 'inclusieve ondernemer' uit en organiseren we een inspiratiemoment voor de sector van de inclusieve economie.

3.5. We verkleinen de afstand tussen onderwijs en de arbeidsmarkt

In Vlaanderen krijgen alle jongeren de kans om zichzelf te vormen via degelijk onderwijs. Tot de leeftijd van 18 jaar is iedereen verplicht om te leren. Vanaf de leeftijd van 15 kan dit deeltijds. Ondanks deze leerplicht stellen we vast dat een aanzienlijk aantal werknemers binnen de bedrijven van de sociale economie niet altijd de nodige competenties hebben om probleemloos aan de slag te gaan. Niet iedereen kent de Nederlandse taal om vlot te kunnen communiceren met andere werknemers of om veiligheidsvoorschriften en afspraken te lezen. Het ontbreekt werknemers vaak ook aan andere basisvaardigheden. Om werknemers actief binnen de sociale economie te versterken op de arbeidsmarkt willen we hun leerkansen verhogen. Daartoe willen we een samenwerking op gang brengen tussen het volwassenonderwijs o.m. basiseducatie en de maatwerkbedrijven. Via een gepast aanbod op het bedrijf kunnen medewerkers zich verder ontwikkelen.

4. Bijlage

Reglement

PROJECTSUBSIDIE INCLUSIEVE ECONOMIE

Goedgekeurd door de provincieraad op 28 mei 2020

Artikel 1. - **Doelstelling**

Vanuit de provincie willen we voor elk talent een job en voor elke vacature een talentvolle medewerker. We hebben de ambitie om iedereen aan het werk te krijgen, ook mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit vraagt een economie die inclusief en duurzaam is. In de huidige moeilijke economische omstandigheden veroorzaakt door een exogene schok in volksgezondheid blijven we met nog meer overtuiging achter deze doelstelling staan.

Met dit reglement neemt de provincie Antwerpen het initiatief om bedrijven en organisaties te stimuleren om projecten op te zetten die bijdragen aan :

A) De tewerkstelling voor kwetsbare doelgroepen

Extra tewerkstelling creëren voor kwetsbare doelgroepen doordat bedrijven en organisaties uit de reguliere en sociale economie op zoek gaan naar nieuwe manieren van samenwerken. Wij staan open voor aanvragen van alle bedrijven en organisaties die werk maken van een inclusieve economie of sociaal ondernemerschap maar willen extra stimulansen geven in knelpuntsectoren zoals de zorg- en bouwsector en in gebieden met blinde vlekken zoals de noorder- en zuiderkempen.

B) Ondersteuningsnetwerken

Doorstromen naar een hogere trede op de participatieladder vraagt extra zorg, ondersteuning en begeleiding van de doelgroepmedewerkers. De indiener bouwt een ondersteuningsnetwerk voor de doelgroepmedewerker uit dat een positieve bijdrage kan leveren aan de blijvende werkzaamheid en participatie op de hogere trede.

C) Hybride leeromgevingen

Hybride leeromgevingen versterken de doelgroepmedewerkers op de arbeidsmarkt door hen bijzondere kansen te bieden om levenslang te leren. Bedrijven en organisaties maken werk van een echte leercultuur voor doelgroepmedewerkers. Het gaat om initiatieven die van het bedrijf of de organisatie een hybride leeromgeving maken in

samenwerking met erkende onderwijsinstellingen om de competenties van hun doelgroepmedewerkers te ontwikkelen opdat ze sterker op de arbeidsmarkt en in het leven staan.

Artikel 2. - **Definities**

- a) Subsidiertrekker: de begunstigde van de subsidie.
- b) Project: Een afgebakend geheel van activiteiten met een duidelijke doelstelling, beperkt in de tijd en gescheiden van andere activiteiten, dat niet binnen de reguliere werking valt.
- c) Tekort in de projectbegroting: In dit reglement wordt het tekort in de projectbegroting berekend door de geraamde inkomsten van het project (exclusief provinciale subsidie) af te trekken van de geraamde uitgaven van het project en dit na aftrek van de geraamde uitgaven en inkomsten die niet aanvaard worden voor een subsidie.
- d) Tekort in de projectafrekening: In dit reglement wordt het tekort in de projectafrekening berekend door de werkelijke inkomsten van het project (exclusief provinciale subsidie) af te trekken van de werkelijke uitgaven van het project en dit na aftrek van de uitgaven en inkomsten die niet aanvaard worden voor een subsidie.
- e) Bovenlokaal: Een project is bovenlokaal als het de aangelegenheden van lokaal gemeentelijk belang overstijgt, voor zover het streekgericht blijft en gericht is op realisaties binnen de grenzen van het grondgebied van de provincie (voor dit reglement worden de districten van de stad Antwerpen gelijkgesteld met gemeenten).

Artikel 3. - **Voorwaarden voor de organisatie**

- a) De organisaties die in aanmerking komen voor een subsidie zijn:
 - Elke organisatie in een vennootschaps- of verenigingsvorm uit het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen alsook publiekrechtelijke overheden die meerdere doelgroepmedewerkers tewerkstellen.
- b) Private personen komen niet in aanmerking voor subsidies.
- c) De organisaties vermeld onder sub a) moeten hun hoofd- of deelwerking uitoefenen op het grondgebied van de provincie Antwerpen
- d) De organisatie heeft in haar missie, statuten of doelstellingen duidelijke elementen opgenomen die overeenstemmen met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) van de Verenigde Naties (2015) nummers 8 (waardig werk en economische groei), 9 (industrie, innovatie en infrastructuur) en / of 10 (ongelijkheid verminderen)

Artikel 4. - Voorwaarden voor het project

- a) Om in aanmerking te komen voor een subsidie moet voldaan worden aan volgende formele criteria:
- i. Het project dient plaats te vinden in de provincie Antwerpen of in samenwerking met de provincie Antwerpen.
 - ii. Er dient een tekort in de projectbegroting geraamd te zijn.
 - iii. De subsidietrekker dient, vanaf de toekenning van de subsidie, het provinciebestuur te vermelden als ondersteunende overheid op duidelijke wijze en in redelijke verhouding met andere ondersteunende overheden/sponsors.
 - iv. De subsidietrekker dient door de provincie Antwerpen aangeduide personen toe te laten om ter plaatse na te gaan of het project plaatsvindt zoals voorgesteld bij de aanvraag en hun toegang te verlenen tot alle documenten en informatie die zij daartoe noodzakelijk achten.
 - v. Aandacht voor gelijke kansen en duurzaamheid:
 - De subsidietrekker verbindt zich er toe om geen enkele vorm van discriminatie te dulden en om aandacht te hebben voor 'gelijke kansen voor iedereen' in alle beleidsaspecten (organisatieontwikkeling, personeel, communicatie, aanbod en klanten).
 - De aanvrager engageert zich om bij aankopen en de organisatie van evenementen aandacht te hebben voor de duurzaamheidscriteria met betrekking tot milieu, eerlijke handel, toegankelijkheid en sociale economie. De criteria en inspiratie hiervoor staan in de gidsen 'duurzame aankopen' en 'duurzame evenementen' op www.provincieantwerpen.be
 - Als de aanvrager of subsidietrekker tegen deze clausule handelt kan de provincie de subsidie weigeren of terugvorderen. De provincie kan ook melding maken bij Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum.
- b) Er zal bij de beoordeling van het dossier rekening gehouden worden met volgende inhoudelijke criteria :
- i.: Het project dient een impuls te geven aan het arbeidszorgbeleid en/of het sociale economiebeleid en bijdragen tot een inclusieve economie in de provincie Antwerpen.
 - ii.: Het project is een project dat qua opzet, inhoud of omvang niet behoort tot de reguliere werking van de organisatie en dat de normale werking van de organisatie overstijgt.
 - iii. : Voorzien van continuering op financieel en/of op inhoudelijk vlak: vanaf de start van het project voorzien van een aanpak, zodanig dat het project na de subsidieperiode verder kan uitgevoerd worden door de eigen organisatie of geïmplementeerd kan worden door andere organisaties.
- c) Volgende uitgaven komen **niet** in aanmerking voor subsidiëring:
- i. investeringskosten
 - ii. Uitgaven die reeds door een andere overheid worden gesubsidieerd
- d) Volgende uitgaven komen wel in aanmerking voor subsidiëring:

- i. Personeelskosten verbonden aan het project
 - ii. Werkingskosten verbonden aan het project
- e) De aanvrager dient de duurtijd van het project te motiveren. De maximale looptijd van een subsidiedossier bedraagt vier jaar.
- f) Voor investeringen kunnen bedrijven of organisaties beroep doen op het rollend fonds van Trividend.

Artikel 5. - **Aanvraag**

De projectaanvraag wordt digitaal ingediend, via de website van de provincie Antwerpen.

Het dossier is ontvankelijk indien het aanvraagformulier volledig en op tijd digitaal wordt ingediend, met zijn verplichte bijlagen, ondertekend door de daartoe bevoegde personen.

In het volledig ingevulde aanvraagformulier worden de volgende inhoudelijke punten opgenomen: de doelstellingen, acties en gewenste resultaten, het plan van aanpak en tijdsduur, communicatie, onderbouwing van de toekenningsvoorwaarden, een financieel plan. Bij samenwerkingsverbanden worden de intentieverklaringen van de betrokken partners bijgevoegd.

De provincie Antwerpen werkt met vooropgestelde indiendata die raadpleegbaar zijn op de website. Naast een algemene oproep kan de provincie Antwerpen ook gerichte thematische oproepen lanceren.

De aanvraag kan op elk moment worden ingediend.

Artikel 6. - **Berekening van de subsidie**

- a) De deputatie bepaalt het bedrag van de subsidie binnen de perken van het goedgekeurde budget van de provincie Antwerpen rekening houdend met de criteria vooropgesteld in artikel 4.
- b) De subsidie bedraagt maximaal 100.000 euro per jaar en 250.000 euro in zijn totaliteit, gespreid over maximaal vier jaar. Voor initiatieven van meerdere jaren wordt een goedkeuring gegeven voor de volledige duur en wordt het budget voor het tweede, derde of vierde jaar pas uitgekeerd na een positieve evaluatie van het voorbije jaar.

- c) De subsidie bedraagt maximaal 75% van het door de provincie aanvaarde tekort in de projectbegroting.
- d) Indien een subsidie voor meerdere jaren wordt goedgekeurd dan vermindert jaarlijks de provinciale tussenkomst in de totale kosten, zowel in totaalbedrag als wat het aandeel in de projectkost betreft (degressiviteit).
- e) 100% van het toegekende bedrag wordt als terugvorderbaar voorschot uitbetaald bij de toekenning van de subsidie.
- f) De beoordeling van de aanvraag gebeurt op basis van de beoordelingscriteria opgenomen in voorgaande artikels van artikel 4 van dit reglement. De aanvragen worden ter advies voorgelegd aan een beoordelingscommissie. Het advies van de beoordelingscommissie wordt samen met de aanvraag voor besluitvorming voorgelegd aan de deputatie, die zal beslissen over het al dan niet verlenen van een subsidie, de hoogte van het subsidiebedrag en de duur van het project binnen de perken van de kredieten voorzien in de begroting van de provincie Antwerpen. Na goedkeuring door de deputatie wordt met de subsidietrekker een afsprakennota opgemaakt.

Artikel 7. - **Evaluatiedossier**

- a) Het saldo van de subsidie zal worden uitbetaald na inzending en beoordeling van een evaluatiedossier betreffende het project. Dit dossier wordt eveneens digitaal ingediend
 - i. uiterlijk drie maanden na voltooiing van het project
- b) Het evaluatiedossier bestaat uit:
 - i. Een gedetailleerde staat van alle inkomsten en uitgaven van het project (bewijsstukken dient u niet mee te sturen maar enkel ter beschikking te houden voor controle),
 - ii. Een inhoudelijk verslag

Artikel 8. - **Betaling en afrekening van de subsidie**

- a) De uitbetaalde subsidie zal nooit meer zijn dan het toegekende bedrag.
- b) De uitbetaalde subsidie kan bovendien nooit hoger zijn dan het tekort in de projectafrekening.
- c) Voor de aanvrager is cumulatie van steun mogelijk ongeacht of de steun komt uit lokale, regionale, nationale of communautaire bronnen. Indien de aanvrager dergelijke gecumuleerde steun aanvraagt op basis van dit reglement en als het gaat om dezelfde in aanmerking komende kosten, kan de totale steunintensiteit niet meer dan 100% van de kosten zijn.
- d) Bij niet-naleving van de voorwaarden genoemd in artikel 4 of bij onjuiste, onvolledige of laattijdige dossiers, zal de provincie Antwerpen overgaan tot de gehele of gedeeltelijke terugvordering van uitbetaalde subsidiebedragen.
- e) Na goedkeuring door de deputatie en het ondertekenen van een gezamenlijke afsprakennota wordt de toegekende subsidie betaalbaar gesteld als 100% terugvorderbaar voorschot.
- f) Na afronding van het project en uiterlijk op de datum zoals opgenomen in de afsprakennota, dient de subsidietrekker een eindverslag en een financieel verslag met de nodige bewijsstukken in.

- g) Bij niet-naleving van de voorwaarden genoemd in het reglement of bij onjuiste, onvolledige of laattijdige dossiers, zal de provincie Antwerpen overgaan tot de gehele of gedeeltelijke terugvordering van de uitbetaalde subsidiebedragen.

Artikel 9. – **Betwisting**

Betwistingen na beslissing betreffende dit reglement, de toepassing ervan evenals alle onvoorziene gevallen worden desgevallend éénmalig voor heroverweging voorgelegd aan de deputatie mits duidelijke motivatie en het aanbrenge van nieuwe elementen in het dossier.

Artikel 11 – **Communicatie en 'lerend netwerk'**

De subsidietrekker moet, vanaf de toekenning van de subsidie, het provinciebestuur vermelden als ondersteunende overheid op duidelijke wijze en in redelijke verhouding met andere ondersteunende overheden/sponsors.

In al het communicatiemateriaal over het project moet het logo en de steun van de provincie vermeld worden.

Aan de pers communiceert de subsidietrekker over het project steeds samen met de provincie.

De subsidietrekker treedt toe tot een lerend netwerk van de provincie Antwerpen om expertise m.b.t. het versterken van een inclusieve economie op te bouwen en te delen.

Artikel 12 - **Wettelijk kader**

De aanvraag wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen in:

- a) De wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen.
- b) Het provinciaal reglement van 16 december 2010 betreffende de subsidiëringen en het toestaan van reservevorming door subsidietrekkers.

Dit reglement is van kracht vanaf 1 juni 2020.